

СУБ'ЄКТНІСТЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА СВОБОДА УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Доповідач:

доктор педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

СумДПУ імені А.С. Макаренка

скульптор Андрій НИКИФОРОВ

Генрі Мур досліджував
зв'язок внутрішнього і
зовнішнього: форми,
простору, природності.
Його мистецтво не можна
віднести до великих
модерністських стилів

Генрі Мур. *Лежача фігура*, Швєбіш-Галль,
Німеччина, 1982 р.

Пабло Пікассо зображав
предмет одночасно з кількох
ракурсів, деформуючи
простір, на зламах якого
утворюються грані

Пабло Пікассо. *Дівчина перед дзеркалом*,
Музей сучасного мистецтва, Нью-Йорк, США, 1932 р.

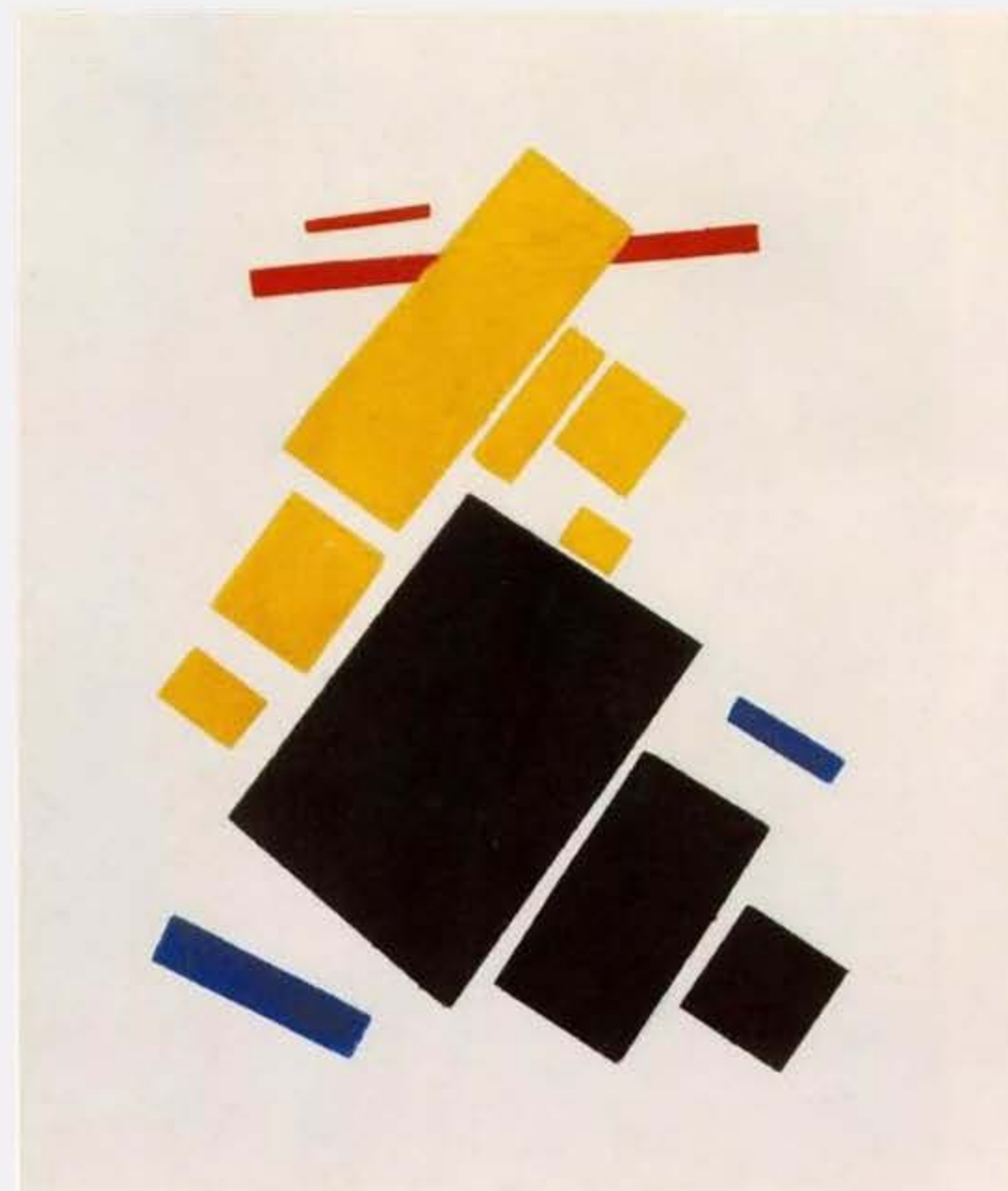
Олександр Архипенко,
зображаючи предмет,
одночасно показує займаний
ним простір (порожнечу),
відбиток і форму, що
призвело до появи граней –
кристалізації скульптури

Олександр Архипенко. *Жінка розчісує волосся*,
Єрусалим, Ізраїль, 1914 р.

Конструктивісти відкинули
форму, Казимир Малевич
відкинув і лінію, і форму,
заперечуючи предметність.
В його творах зображуються
лише фігури

Казимир Малевич. *Супрематична композиція: Летючий аероплан*, Музей сучасного мистецтва, Нью-Йорк, 1915 р.

Олександр Мурашко
поєднав стильові
особливості імпресіонізму з
академічним підходом до
зображення

Олександр Мурашко. *Дівчина в червоному капелюсі*,
Національний художній музей України, Київ, 1902-1903 рр.

Казимир Малевич
позиціонував Супрематизм
як п'яту і завершальну
стадію розвитку Кубізму,
що є типовим проявом
суб'єктності авангардистів

Казимир Малевич. *Супрематична композиція без назви*,
Музей Гуггенхайма, Нью-Йорк, США, 1916 р.

Шістдесятники, не
зважаючи на вимоги до
радянського художника,
взяли на себе
відповідальність за
представлення власних
ідей та переконань

Алла Горська, Опанас Заливаха, Галина Зубченко,
Галина Севрук, Людмила Семикіна.
Ескіз вітражу «Шевченко. Мати», 1964 р.

Художники нонконформісти
почали займати публічні
простори, послуговуючись
свободою, яку отримали

Євген Равський. *Акція «На вулицях нічного Львову»*,
Львів, 1990 р.

Пам'ятник Цукру-рафінаду:
один із прикладів сучасного
мистецтва, котре досі
викликає реакцію
несприйняття інаковості

Олексій Шевченко, Віктор Довголюк.
Пам'ятник Цукру-рафінаду,
Суми, 2010 р.

Пам'ятник Генріху
Семирадському – приклад
використання мови естетики
у зверненні до широкого
загалу

Олександр Рідний. *Пам'ятник Генріху Семирадському*,
Харків, 2025 р.

Експозиція внутрішнього
виставкового простору, в
якому автор використовує
складнішу, абстрактну
мову мистецтва

Олександр Рідний.
Експозиція виставки «Майбутнє настало»,
Харків, 2025 р.

Просування певних ідей,
зміст мистецького діалогу,
залежить від представлення
художнього твору і це,
в першу чергу,
вибір художника

Андрій Никифоров. *Перша вчителька*,
Суми, 2024 р.

Предметний образ
вчительки та учня зміщено
до єдиної проекції за
допомогою методу кубістів
роботи з простором –
кристалізації форми

Андрій Никифоров. *Перша вчителька*.
Парк скульптур СумДПУ, Суми, 2024 р.

Зміщення трьох
просторових вимірів
дозволило вивільнити місце
для осі часу – четвертого
виміру, навколо якого
розгортається абстракція
форми

Андрій Никифоров. *Перша вчителька*,
(ескіз до скульптури, обертовий огляд), 2024 р.